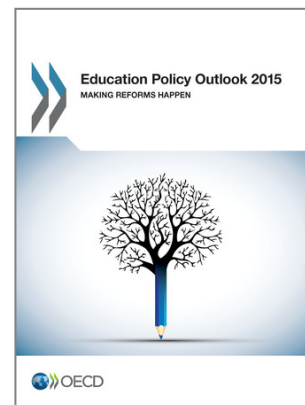

OECD *Multilingual Summaries* Education Policy Outlook 2015 Making Reforms Happen

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/9789264225442-en](https://doi.org/10.1787/9789264225442-en)

Przegląd polityki oświatowej 2015 Wdrażanie reform

Streszczenie w języku polskim

W edukację w krajach OECD inwestuje się ponad 12% wydatków publicznych. Sposób wydatkowania pieniędzy i uzyskane wyniki są jednak — jak dowodzą badania międzynarodowe, takie jak Program międzynarodowej oceny umiejętności uczniów OECD (Programme for International Student Assessment, PISA) — istotnie zróżnicowane. Niniejsze pierwsze wydanie Przeglądu polityki oświatowej 2015, „Wdrażanie reform”, ma pomóc twórcom polityki i innym interesariuszom w sektorze edukacyjnym. Pozwoli im zorientować się, jak podobne podmioty w innych krajach reagują na powszechne wyzwania: od uczenia zróżnicowanych populacji uczniów po wprowadzanie środków pozwalających rozliczać szkoły z jakości oferowanego kształcenia. Raport zawiera szczegółową analizę około 450 reform edukacyjnych wdrożonych w krajach OECD w latach 2008–2014. Reformy te zostały opracowane w określonych kontekstach, mogą jednak służyć jako inspiracja dla twórców polityki szukających skutecznych sposobów doskonalenia własnych systemów edukacyjnych.

Trendy w polityce oświatowej

Niemal jedna piąta 15-letnich uczniów w krajach OECD nie nabywa minimalnych umiejętności niezbędnych do pełnego uczestniczenia w życiu współczesnego społeczeństwa. Około 16% ostatnio realizowanych reform skupia się więc na zapewnieniu jakości i równości w edukacji. W wielu krajach kładzie się nacisk na wspieranie uczniów w niekorzystnej sytuacji lub szkół ze zróżnicowaną populacją uczniów. Do tego rodzaju działań należą wspieranie Maorysów i rdzennych mieszkańców wysp Pacyfiku w Nowej Zelandii, angielska inicjatywa Pupil Premium oraz przepisy o dotacjach preferencyjnych w Chile. W Australii i Polsce skupiono się natomiast na zwiększeniu liczby dzieci zapisanych do żłobków i przedszkoli oraz poprawie jakości edukacji i opieki w okresie wczesnego dzieciństwa.

Około 29% działań reformatorskich przeanalizowanych w raporcie ma na celu lepsze przygotowanie uczniów do przyszłych wyzwań. Mając to na względzie, wiele krajów skupia się na poprawie jakości i wartości merytorycznej programów kształcenia i szkolenia zawodowego lub na rozszerzaniu zakresu szkoleń w trakcie zatrudnienia i systemów praktyk. W Portugalii wdrożono kompleksową strategię kształcenia i szkolenia zawodowego; w Danii i Szwecji zreformowano zaś systemy kształcenia i szkolenia zawodowego. W wielu krajach wprowadzono także działania, które mają ułatwić uczniom znalezienie pracy lub miejsca w systemie dalszej edukacji. Aby zwiększyć przejrzystość systemów edukacyjnych, skorygowano również krajowe systemy uznawania kwalifikacji (często we współpracy z Unią Europejską).

W wielu krajach skupiono się ponadto na poprawie funkcjonowania szkół (kwestię tę obejmuje 24% działań reformatorskich uwzględnionych w raporcie), stawiając sobie za cel ukształtowanie pozytywnych środowisk uczenia się oraz przyciąganie i zatrzymywanie kompetentnego personelu. Priorytetem były aspekty polityki związane z nauczycielami: w Australii utworzono Australijski Instytut Nauczania i Kierowania Szkołami, a w Holandii opracowano Program dla Nauczycieli. We Francji i Stanach Zjednoczonych skoncentrowano się na doskonaleniu kształcenia wstępnego nauczycieli. W Finlandii natomiast wdrożono działania na rzecz utworzenia systemu rozwoju zawodowego dla

personelu szkolnego. W niektórych krajach skandynawskich i w Japonii zreformowano programy nauczania.

Aby odpowiednio ukierunkować działania reformatorskie, systemy szkolne opierają się na ewaluacji i ocenie. Ten aspekt kształcenia uwzględniono w około 14% omawianych polityk. W Chile i Meksyku wzmocniono na przykład instytucje ewaluacyjne, a w ramach projektu VALES we Włoszech wprowadzono politykę opracowania narzędzi i procesów wspierających wewnętrzną i zewnętrzną ewaluację szkół.

Nadzór nad systemami edukacyjnymi staje się coraz bardziej złożony (9% reform w analizowanym zestawie danych odnosi się do kwestii związanych z nadzorem). W części krajów wypracowano więc generalne wizje systemów edukacyjnych (reforma Folkeskole w Danii czy strategię i priorytety uzgodnione na szczeblu ogólnokrajowym w Kanadzie) albo zweryfikowano zakres ról i obowiązków przez utworzenie nowych instytucji lub reorganizację lokalnej organizacji nadzoru (Estonia). Szeroko rozpowszechnione (12% wszystkich działań reformatorskich omówionych w raporcie) są reformy finansowania na poziomie systemowym [„Race to the Top” („Wyścig na szczyt”) w Stanach Zjednoczonych i „Investing in the Future” („Inwestowanie w przyszłość”) w Niemczech], instytucjonalnym [meksykański program „Dignified Schools” („Szkoły pełne godności”) i belgijskie reformy dotyczące finansowania szkół] i indywidualnym (Nowa Zelandia).

Skuteczne wdrożenie polityki

Warunkiem skuteczności reform edukacyjnych jest właściwe wdrożenie polityki. W celu wspierania reform dotyczących ewaluacji i oceny trzeba więc wprowadzić spójne ramy systemowe, zapewniające odpowiednie możliwości przeprowadzania i interpretowania ewaluacji na wszystkich poziomach systemu kształcenia. Aby można było skutecznie wdrożyć innowacje w środowisku edukacyjnym, muszą one odnosić się do konkretnych problemów dotyczących nauczania i uczenia się. W celu poprawy jakości edukacji oferowanej przez szkoły polityka musi się natomiast skupiać na zmianie praktyk prowadzenia zajęć, równoważeniu zewnętrznego nacisku i wsparcia oraz wyznaczaniu i realizacji celów długoterminowych.

Z ogólnej analizy wybranych działań reformatorskich wynika, że najlepsze efekty przynoszą polityki skupiające się na uczniach i uczeniu się, pogłębianiu kompetencji nauczycieli oraz angażowaniu wszystkich interesariuszy. W większości krajów OECD we wdrożenie polityki w coraz większym stopniu angażują się związki zawodowe nauczycieli i organizacje biznesowe. Związki zawodowe nauczycieli nawołują do bardziej ustrukturyzowanego dialogu z rządem, natomiast sektor biznesowy dąży do nawiązania bliższych relacji z systemami kształcenia.

Ważny wniosek płynący z analizy dotyczy niewielkiego zakresu działań kontrolnych realizowanych po wdrożeniu nowych polityk. Tylko w przypadku 10% polityk uwzględnionych w tym zestawie danych przeprowadzono ewaluację ich wpływu. Tymczasem bardziej rygorystyczny i spójniejszy pomiar wpływu polityki nie tylko przyniesie oszczędności w dłuższej perspektywie, ale jest też niezbędny w celu opracowania bardziej użytecznych i skuteczniejszych opcji polityki edukacyjnej.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org , faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

[Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!](#)

© OECD (2015), *Education Policy Outlook 2015: Making Reforms Happen*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264225442-en